

Minner fra min skoletid på Sviu

Ved Hanna Bentsen, f. Reymert

Dette blir en svært subjektiv beretning fra min skoletid fra 1935 til 1942.

Mine foreldre var «innflyttere», som kan bety mange minussider, men som også kan utvikles til det positive. Far hadde etter forskjellige gårdskjøp og tilfeldigheter havnet på gården «Engen» i 1923, samtidig var han medeier i en bygård i Mandal, hvor hans far var kjøpmann. Gården Engen var nabo til Sviu skole, og min familie fikk et nært forhold til lærerne ved skolen.

Skole og lærere

Jeg er født 26.09. I 1927, og en av mine faddere ble lærer Johan Skullerud. Han var fra Høland og var lærer ved Sviu skole til I 1933. Da kom lærer Peter Guidberg fra Tenor skole, og jeg var da seks år gammel.

I 1935 begynte jeg på skolen med Kari Brænd fra Valdres som lærer. Jeg var da 7½ år. Vi måtte være 7 år, og siden vi begynte på våren, ble alderen slik hos meg.

Etter ca. to måneder på skolen fikk vi sommerferie. Husker at jeg gråt litt da, for jeg ville jo fortsette på skolen.)eg hadde allerede fått en forsmak på skolegang, noe som skulle vise seg at jeg ble glad i resten av livet.

Frøken Brænd hadde vi som lærer de tre første årene (altså i småskolen). Hun kunne nok være streng, men utrolig dyktig og samvittighetsfull. Mange elever har nok lært nøysomhet og flid gjennom henne. Noen elever måtte «sitte igjen» om ettermiddagen, og det var flaut og leit. Jeg minnes også at vi måtte ta tran, noe som selvfølgelig var bra for oss.

Skolen var en tre-etasjes hvit bygning, og eksisterer i dag nesten slik som da den ble brukt som skole - takket være godt vedlikehold av dagens eier, Leif Karlstad. Innvendig er den forandret til privat bolig, og klasseværelset i første etasje rommer samlede gjenstander i hundrevis.

I min skoletid var det to klasseværelser, ett i første og ett i andre etasje. Frøken Brænd holdt

til i andre etasje, og hadde også sin private leilighet der - pluss et soverom i tredje etasje. Hun underviste, som sagt, i de tre første årene. Første klasse gikk for seg selv, andre og tredje klasse sammen.

Læreren Peter Guldberg, underviste i storskolen. Skolen var fådelt, og fjerde og femte klasse gikk sammen. Vi gikk annenhver dag på skolen, lørdag var også skoledag. Undervisningstid var fem timer pr. dag i «småskolen» og seks timer pr. dag i «storskolen».

Pultene var laget for to elever, og det gjaldt å finne en god venn eller venninne å sitte ved siden av. Et lite rom i kanten av pulten var laget til plass for blekkhuset. Det måtte vi sette forsiktig fra oss der. Skrive pent med pennesplitt og for all del ikke få flekker i boka.

Alle gikk til skolen, ingen skolebuss, og det var ikke mange som hadde sykler. Hver dag ble innledet med salmevers og Fadervår eller en annen bønn.

Sviu skole 4.-7. klasse 1951

1. rekke fra v.: Liv Ekhaugen, Brita Næss, Edith Fjellstad, Reidun Karlstad, Bjørg Melleby, Ruth Karlstad.
2. rekke fra v. Ruth Haug, Elisabeth Kolshus, Anne Lise Næss, Edel Kjensmo, Randi Skjolden, lærer Peter Guldberg, Jorun Westerby, Lilly Kopperud, Mari Haugbro, ukjent, Jorunn Karlstad, Gunnar Trømborg.
3. rekke fra v. Arne Lystvedt, Johannes Løken, Knut Sagholen, Henning Bech, Birger Sjøpler, Kjell-Bjarne Karlsen, Gunnar Løe, Bjarne Ruud, Kjell Hansen, Torvald Kalshus, Erling Volden, Per Skrikerud.
4. rekke fra v. Kåre Filtvedt, Hans Kopperud, Jan Kristian Kopperud, Svein Næss, Tor Skrikerud, Halvor Kolshus, Tor Lunde, Hans Karlstad, Jens Kopperud

Skolefagene

Det var god disiplin, ingen torde å forstyrre i timene den gang. Fagene var norsk, regning, naturfag, geografi, historie og kristendom. Kristendom ble prioritert. Guldberg hadde også regning som favorittfag. Elever som gikk videre på fortsettelsesskole eller realskole fra Sviu, var kjent for å mestre dette faget godt. Pugging av lekse og salmevers var helt vanlig. Sangtimene var hyggelige, vi sang mye, og jeg mener vi brukte Mads Bergs sangbok. Intet instrument ved siden av, men et orgel i klasserommet nede. Læreren brukte det til enkle sanger. Håndarbeid og sløyd foregikk i ca. 2-3 uker først i skoleåret om høsten.

Krigen

9.april står for meg som det sterkeste minne. Tyske, mørke fly over skolen. Lærer Guldberg tok oss inn som vanlig, men svært alvorlig Han fortalte oss at det var krig i Norge. Vi sang «Gud signe vårt dyre fedreland» og ba Fadervår. Deretter ble vi sendt hjem. Jeg husker ennå kjolen som jeg hadde på meg, blå, og av hjemmevevd stoff. Jenter gikk ikke i bukser den gang, kan hende nikkens på ski. Noen ble evakuert til Brattfoss om kvelden. Far hentet en tante på Heia stasjon med slede, for det var så mye snø. Tante ble evakuert fra Oslo. Det ble strengt etter hvert, mørke rullegardiner. streng rasjonering Bøndene måtte levere fast kvote

med korn og poteter. Vi måtte ikke fortelle om hemmelige milorg-tjenester til nazistene. Forresten tror jeg ikke at vi forsto så mye av det som hendte.

Det var ikke mye mobbing, men vi kunne nok erte litt den gangen også - om at du var for tykk, klossete i sport, dum, men også flink, for den saks skyld.

Vi hadde enkelt pålegg på maten, hjemmelaget ost og av og til kjøttpålegg - for nesten alle hadde gris under krigen. Jeg hadde patentflaske med melk, noe jeg var stolt av.

Skoleveien var kort så jeg kunne gå. Om vinteren gikk jeg på ski. Ofte kom noen innom, og så fikk jeg følge. Helsesøster kom for å måle og veie oss, det var alltid spennende, og vi ble vaksinert mot tuberkulose. På vår skole fikk vi ingen svenskesuppe, men tran fikk vi.

Det var skolesparing, så jeg satte noen kroner i banken. Skolekjøkken hadde vi ikke.

Det ble ikke mange skoleturer under krigen, men vi syklet i nærområdet. Jeg kan huske en tur til Oslo, men det var muligens før krigen. Og så husker jeg en sparketur til Rakkestaddelet.

Glad i skolen

Jeg ser tilbake på skoletiden med stor glede! Læringsutbyttet har betydd mye for meg i ettertid, med hensyn til skolegangen videre. Jeg sluttet på barneskolen i 1942 og ble konfirmert da. Av forskjellige grunner ble det ikke realskole før i 1943.

Kontakten mellom læreren og foreldrene var god, men heller liten. Det var et skolestyre innen bygda, men jeg kan ikke huske verken foreldreråd eller klassekontakter.